5.2.2026

Eduskunta, hallintovaliokunta

HaV@eduskunta.fi

Viite: Hallintovaliokunta perjantai 06.02.2026 klo 11.15 / VNS 6/2025 vp / Lausuntopyyntö

Asia: VNS 6/2025 vp Valtioneuvoston selonteko sisäisestä turvallisuudesta

Valtiovarainministeriön kirjallinen lausunto eduskunnan hallintovaliokunnalle valtioneuvoston selonteosta sisäisestä turvallisuudesta

Sisäministeriö julkisti sisäisen turvallisuuden selonteon 11.9.2025. Erona edellisen selonteon valmisteluun v. 2021, valmistelussa ei järjestetty varsinaista lausuntomenettelyä, jossa myös valtiovarainministeriö olisi voinut virallisesti lausua selonteon sisällöstä.

Valtiovarainministeriö yhtyy selonteon näkemykseen vallitsevista sisäisen turvallisuuden uhkista ja niiden hallitsemisen edellyttämistä toimista. Suomen ulkoinen turvallisuusympäristö on heikentynyt, mikä heijastuu myös tarpeeseen vahvistaa sisäisen turvallisuuden viranomaisten varautumista ja yleisiä toimintaedellytyksiä. Sisäisen turvallisuuden näkymää varjostaa myös moni Suomen sisäisestä kehityksestä lähtöisin oleva ilmiö.

Valtiovarainministeriön merkittävimmät huomiot koskevat toimien edellyttämän rahoituksen näkymää.

Sisäisen turvallisuuden viranomaisten resursointia on vahvistettu merkittävästi pääministeri Orpon hallituksen aikana

Poliisin toimintamenojen määrärahaa nostetaan hallitusohjelman mukaisesti 70 milj. euroa vuoteen 2027 mennessä, mikä mahdollistaa poliisi-htv:n nostamisen 8000:een. Lisäksi nuorten rikollisuuden ehkäisyyn kohdennettiin 5 milj. euroa /v. Poliisin toimintamenojen määrärahataso on hallitusohjelman resursointipäätöksillä 1,011 mrd. euroa v.2027.

Hallitusohjelman mukaisesti myös Rajavartiolaitoksen, Supon, Hätäkeskuslaitoksen resursointia vahvistetaan. Pelastusopiston ja Helsingin pelastuskoulun rahoitusta vahvistetaan pelastajakoulutettavien määrän kasvattamiseksi. Maahanmuuttoviraston toimintamenomäärärahoja lisätään

hallituskaudella merkittävästi lainsäädäntömuutosten toteuttamiseksi sekä oleskelulupa- ja muiden lupahakemusten käsittelyaikojen nopeuttamiseksi.

JTS 2026-2029 -päätöksessä hallitus kohdensi poliisille lisäresursseja mm. nuoriso- ja jengirikollisuuden torjuntaan sekä harmaan talouden ehkäisyyn. Nämä päätökset huomioiden poliisin toimintamenojen määrärahataso nousee 1,028 mrd. euroon v. 2027 ja 1,035 mrd. euroon v. 2029.

Suojelupoliisin resursointia kasvatettiin n. 10 milj. euroa/v., minkä mukaisesti Supon toimintamenojen määräraha on noin 77 milj. euroa vuodesta 2028 alkaen.

Myös muiden sisäisen turvallisuuden viranomaisten resursointia vahvistettiin edelleen.

Selonteossa tunnistetaan tarve jatkaa turvallisuusviranomaisten resursoinnin vahvistamista

Selonteossa määritellään keskeiseksi tavoitteeksi sisäisen turvallisuuden keskeisten viranomaisten, rikosoikeudenhoidon ketjuun kuuluvien oikeushallinnon viranomaisten sekä tuomioistuinlaitoksen toimintaedellytyksien ja rahoituspohjan turvaaminen julkisen talouden tilanne huomioiden.

Selonteon mukaan turvallisuusympäristön muutos, tunnistetut riskit ja suorituskykyvaatimukset edellyttävät turvallisuusviranomaisten resurssien merkittävää vahvistamista.

Valtiovarainministeriö toteaa merkittävänä haasteena, että nähtävissä olevassa talouskehityksessä julkisen talouden tasapainottaminen tulee edellyttämään tulevilla vaalikausilla rakenteellisten toimien lisäksi myös sopeuttamista. Turvallisuusmenoihin kohdistuu näin ollen merkittävää kasvattamispainetta samaan aikaan, kun julkisen talouden vahvistaminen edellyttää muiden sopeutustoimien lisäksi myös menojen alentamista.

Selonteossa on tunnistettu viranomaistoiminnassa ylivaalikautisia voimavaroihin liittyviä tarpeita.

Tällaiseksi on eritelty poliisin operatiivisen henkilöstön määrän lisääminen vähintään 8800 htv:n tasolle sekä hätäkeskuspäivystäjien lisääminen 630 htv:n tasolle.

Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan mainitut htv-tasot toimivat tavoitteen määrittelyssä, mutta valtion talousarviossa htv-määrän tiukka ja rajattu kiinnittäminen vähentää määrärahamomenttien käytön joustavuutta ja voi johtaa joissain tilanteissa epäoptimaaliseen määrärahan kohdentamiseen. Tavoitteen asettaminen koskemaan juuri operatiivisia poliisihenkilöitä ohjaa rekrytointia pois muiden kuin poliisihenkilöiden (eli siviilihenkilöiden) rekrytoinnista myös niissä tehtävissä, joissa varsinaista poliisikoulutusta ei tarvita. Poliisihenkilömäärän

kiinnittäminen estää resurssien joustavan uudelleenallokaation myös esimerkiksi kun automaatioon panostaminen arvioitaisiin tehokkaammaksi keinoksi saavuttaa tavoitteet. Tämä on todettu myös poliisin määrärahojen käyttöä ja määrärahojen riittävyyttä käsitelleessä SM:n teettämässä selvityksessä (Kietäväinen, Oulasvirta, Uusitalo 2/2022).

Selonteossa on lisäksi tunnistettu tarpeelliseksi poliisin ja Rajavartiolaitoksen toimintamenojen ja Rajavartiolaitoksen investointimenojen vuosittaisen indeksoinnin käyttöönotto. Valtiovarainministeriö katsoo, että kehysmenettelyssä yleisesti tulisi tavoitella indeksoimisen yleistymisen sijaan indeksoimisen vähentämistä, etenkin vallitsevassa julkisen talouden näkymässä. Määrärahojen mitoitusta on mahdollista tarkistaa kehysmenettelyssä myös ilman indeksoimista.

Kuten selonteossa on todettu, tavoitteita toteutetaan olemassa olevien määrärahojen puitteissa ja sisäisen turvallisuuden resursseista päätetään julkisen talouden suunnitelmissa ja talousarvioprosesseissa. Valtiovarainministeriö pitää myös tärkeänä, että rahoitustarpeiden kattamiseksi hyödynnetään maksimaalisesti käytettävissä olevat EU:n rahoitusvälineet.

Lauri Taro
Budjettineuvos